

**ЕНЕРГОДАРСЬКИЙ ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО ТА
МУНІЦИПАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ ІМЕНІ Р.Г. ХЕНОХА
«КЛАСИЧНОГО ПРИВАТНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ЕІДМУ «КПУ»
[Signature] В.С. Ткаченко
30 09 2018

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО АКАДЕМІЧНУ ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПРАЦІВНИКІВ
ТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ЕНЕРГОДАРСЬКОГО ІНСТИТУТУ ДЕРЖАВНОГО ТА
МУНІЦИПАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ ІМЕНІ Р.Г. ХЕНОХА
«КЛАСИЧНОГО ПРИВАТНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»**

Розглянуто та схвалено
на засіданні Вченої ради інституту
(протокол № 2 від 20.09.2018р.)

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Положення про академічну доброчесність працівників та здобувачів вищої освіти Енергодарського інституту державного та муніципального управління імені Р.Г.Хеноха «Класичного приватного університету» (далі - Положення) розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково технічну експертизу», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», Цивільного кодексу України, інших нормативно-правових актів та Статуту ЕІДМУ «КПУ» (далі - Інститут).

1.2 Метою Положення є:

- створення системи дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти;
- забезпечення ефективного запобігання та виявлення плагіату в наукових працях та роботах наукових та науково-педагогічних працівників інституту, здобувачів вищої освіти;
- розвиток навичок доброчесності та коректної роботи із джерелами інформації;
- дотримання умов наукової етики та поваги до інтелектуальної власності інших осіб;
- активізація самостійності та індивідуальності при створенні власних творів, а також підвищення відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування.

Положення є складовою системи внутрішнього забезпечення якості наукової діяльності Інституту та якості вищої освіти в цілому.

II. ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ

У даному Положенні використовуються терміни у таких значеннях:

- **автор** – фізична особа, творчою працею якої створено твір;
- **академічний текст** – авторський твір наукового, науково-технічного та навчального характеру наукового видання, наукової статті, звіту у сфері наукової і науково-технічної діяльності, , інших наукових та навчально методичних праць;
- **база даних** – сукупність творів, даних або будь-якої іншої незалежної інформації у довільній формі, в тому числі електронній, підбір і розташування складових частин якої та її упорядкування є результатом творчої праці, і складові частини якої є доступними індивідуально і можуть бути знайдені за допомогою спеціальної пошукової системи на основі електронних засобів (комп'ютера) чи інших засобів;
- **звіт подібності** – документ, що містить інформацію про текстові запозичення, знайдені в аналізованому документі/творі/роботі, та джерела таких запозичень, який генерується автоматично системою виявлення збігів/ідентичності/схожості на основі порівняння авторського з базами академічних текстів Інституту, відкритими інтернет-джерелами;

- **наукова робота** – дослідження, у результаті якого одержано науковий результат;
- **науковий результат** – нове знання, одержане у процесі фундаментальних або прикладних наукових досліджень і зафіксоване на носіях наукової інформації у формі звіту, наукової праці, доповіді, наукового повідомлення про науково-дослідну роботу, монографічного дослідження, наукового відкриття тощо;
- **оригінальність твору** – співвідношення (у відсотках) матеріалу, що створений безпосередньо автором, до загального обсягу матеріалу;
- **плагіат** - навмисне відтворення у письмовій або електронній формі чужого твору, опублікованого на паперовому або офіційно оприлюдненого на електронному носії, повністю або частково, під своїм іменем без посилання на автора;
- **система виявлення збігів/ідентичності/схожості (Система)** – це програмно-апаратний комплекс для порівняльного аналізу текстових документів на предмет наявності збігів/ідентичності/схожості порівняно із текстами, що розміщені в мережі Інтернет, репозитаріях, базах даних та ін.;
- **твір** – інформація як результат наукової чи навчально-методичної діяльності конкретної особи (чи у співавторстві), представлена на паперових носіях або в електронному вигляді у мережі Інтернет чи оприлюднена на офіційних веб-сайтах інституту;
- **оприлюднення твору** – здійснена за згодою автора чи іншого суб'єкта авторського права і (або) суміжних прав, що вперше робить твір доступним для публіки шляхом опублікування, публічного виконання, публічного показу, публічної демонстрації, публічного сповіщення тощо;
- **цитата** – порівняно короткий уривок з опублікованого твору, який використовується, з обов'язковим посиланням на його автора і джерело цитування, іншою особою у своєму творі з метою зробити зрозумілішими свої твердження або для посилання на погляди іншого автора в автентичному формулюванні;
- **інтелектуальна власність, право інтелектуальної власності** – це права на результати інтелектуальної, творчої діяльності людини або на інший об'єкт права інтелектуальної власності, визначений Цивільним кодексом України та іншими законами, в науковій, художній, виробничій та інших сферах, які є об'єктом цивільно-правових відносин у частині права кожного володіти, користуватися і розпоряджатися результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності, які зберігаються за його творцями і можуть використовуватися іншими особами лише за узгодженням з ними, крім випадків, визначених законодавством. Право інтелектуальної власності становлять особисті немайнові права інтелектуальної власності та (або) майнові права інтелектуальної власності, зміст яких щодо певних об'єктів права інтелектуальної власності визначається цим Цивільним кодексом України та іншими законами.

III. ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

3.1 Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково педагогічними та науковими працівниками передбачає:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про інтелектуальну власність, авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, наукові джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання.

3.2 Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

IV. ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

4.1 Порухенням академічної доброчесності вважається:

Академічний плагіат - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства.

Різновиди плагіату:

- видання виконаної іншим автором роботи за свою без внесення в неї змістовних змін, а також навмисні текстові спотворення – заміна символів в тексті (кириличні символи на латинські і навпаки тощо) з метою укриття запозичення;
- дослівне копіювання фрагментів тексту (від фрази до набору речень) без належного оформлення цитування;
- представлення суміші власних та запозичених аргументів без належного цитування;
- внесення незначних правок у скопійований матеріал (перифразування речень, зміна порядку слів у них тощо) та без належного оформлення цитування;

- компіляція або створення значного масиву тексту без поглибленого вивчення проблеми шляхом копіювання тексту із низки джерел без внесення в нього правок, з посиланням на авторів та «маскуванням» шляхом написання перехідних речень між скопійованими частинами тексту;

- парафраза – переказ своїми словами чужих думок, ідей або тексту; сутність парафрази полягає в заміні слів, фразеологічних зворотів або пропозицій при використанні будь-якої авторської наукової праці (на електронних або паперових носіях, розміщені в мережі Інтернет) тощо.

Самоплагіат:

- дуплікація публікацій — публікація однієї і тієї самої наукової роботи (цілком або з несуттєвими змінами) в кількох виданнях, а також повторна публікація (цілком або з несуттєвими змінами) раніше оприлюднених статей, монографій, інших наукових робіт як нових наукових робіт;

- дуплікація наукових результатів — публікація повністю чи частково одних і тих самих наукових результатів у різних статтях, монографіях, інших наукових працях як нових результатів, які публікуються вперше;

- подання у звітах із виконання різних наукових проектів тих самих результатів як таких, що отримані як результат виконання відповідного проекту;

- повторне подання здобувачами освіти письмових робіт, які вже подавалися як звітність із інших дисциплін, без дозволу викладача;

- агрегування чи доповнення даних - суміщення раніше опублікованих і нових даних без їх поділу з відповідними посиланнями на попередню публікацію;

- повторний аналіз раніше опублікованих даних без посилання на попередню публікацію цих даних та раніше виконаного їх аналізу.

Фабрикація:

- наведення у письмових роботах здобувачів та в наукових роботах вигаданих чи неперевірених даних, зокрема статистичних даних, результатів експериментів, розрахунків чи емпіричних досліджень, фотографій, аудіо - та відеоматеріалів тощо;

- посилання на вигадані джерела інформації або навмисне посилання не на справжнє джерело;

- приписування іншим особам текстів, думок чи ідей, яких вони не висловлювали чи не публікували.

Фальсифікація:

- необґрунтоване коригування результатів власних наукових досліджень чи виконання навчальних завдань (таке, що не базується на повторних чи додаткових дослідженнях, вимірюваннях або розрахунках, виправленні виявлених помилок тощо);

- наведення у письмових роботах здобувачів та в наукових роботах свідомо змінених літературних даних та даних, отриманих із інших джерел; зокрема, статистичних даних, результатів експериментів, розрахунків чи

емпіричних досліджень, фотографій, аудіо - та відеоматеріалів тощо без належного обґрунтування причин і зазначення методики їх корегування;

- наведення неповної або викривленої інформації про апробацію результатів досліджень та розробок.

Списування - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання.

Обман:

- включення до співавторів наукових публікацій осіб, що не брали кваліфікованої участі в їх підготовці;

- не включення до співавторів наукових публікацій осіб, що брали кваліфіковану участь в їх підготовці;

- подання як результатів власної праці робіт, виконаних на замовлення іншими особами, або робіт, стосовно яких справжні автори надали згоду на таке використання;

- здавання або представлення різними особами робіт з однаковим змістом як результату власної навчальної діяльності;

- написання чужих варіантів завдань на контрольних заходах;

- використання системи прихованих сигналів (звукових, жестових та ін.) при виконанні групових контрольних заходів з однаковими варіантами;

- несамостійне виконання завдань у випадках, коли не дозволяється отримання допомоги, або не зазначення інформації про отриману допомогу, консультації, співпрацю;

- проходження процедур контролю знань підставними особами;

- симуляція погіршення стану здоров'я, хвороби з метою уникнення контрольних заходів;

- надання відгуків та рецензій на наукові чи навчальні роботи без належного проведення їх експертизи.

Отримання неправомірної вигоди (хабарництво) – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі.

Необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

4.2 За порушення академічної доброчесності педагогічні, науково педагогічні та наукові працівники закладів освіти можуть бути притягнені до відповідальності згідно з чиним законодавством:

4.3 За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);

- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;

- відрахування із закладу вищої освіти;
- позбавлення наданих закладом вищої освіти пільг з оплати навчання.

V. ЗАХОДИ З ПОПЕРЕДЖЕННЯ ПОРУШЕНЬ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В ОСВІТНЬО-НАУКОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ІНСТИТУТУ І ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ ПЛАГІАТУ

5.1 Науково-педагогічні працівники інституту, співробітники, що здійснюють наукову діяльність, здобувачі вищої освіти всіх форм навчання, беруть на себе відповідальність щодо коректної роботи із джерелами інформації; за дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань; за порушення загальноприйнятих правил цитування шляхом прийняття правил цитування та наукової етики, представлених в цьому положенні.

5.2 Всі наукові праці науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти підлягають публікації у репозитарії інституту.

5.3 При попередженні порушень принципів академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин в академічному середовищі інституту здійснюються проведенням комплексу профілактичних заходів, зокрема профілактика плагіату в сфері наукової діяльності інституту, основні з яких здійснюється шляхом:

- інформуванні здобувачів вищої освіти та співробітників інституту про необхідність дотримання загальнодержавних і внутрішньо інститутських нормативних документів, які регламентують питання академічної доброчесності, правил академічної етики;
- організації заходів з популяризації основ інформаційної культури;
- формуванні завдань для навчальних робіт з використанням педагогічних інновацій, що сприяють розвитку творчого підходу здобувачів вищої освіти до їх виконання;
- розповсюдженні методичних матеріалів з уніфікованим визначенням вимог щодо належного оформлення посилань на використані у письмових роботах;
- щорічному проведенні заходів з питань впровадження академічної доброчесності в освітньо-наукову діяльність закладу вищої освіти для здобувачів вищої освіти та співробітників інституту;
- проведенні семінарів на наявність ознак академічного плагіату для здобувачів вищої освіти, наукових, науково-педагогічних і педагогічних працівників (окремо для кожної групи);
- створенні інформаційних та методичних матеріалів, присвячених інформаційній грамотності та попередженню плагіату;
- створенні та розміщенні в інституті матеріалів, присвячених популяризації принципів академічної доброчесності;

- формування, видання та розповсюдження методичних матеріалів з уніфікованим визначенням вимог щодо належного оформлення посилань на матеріали, використані у письмових роботах;
- розміщення цього Положення та інших документів щодо запобігання та виявлення плагіату на офіційному сайті інституту;
- запровадження в інституті тренінгів з основ наукового письма та дослідницької роботи, на яких буде акцентовано увагу на коректному використанні у письмових роботах інформації з інших джерел та уникнення плагіату, правилах опису джерел та оформлення цитувань.

5.4 Завідувачам кафедр в обов'язковому порядку ознайомити із цим Положенням науково-педагогічний персонал та співробітників, що займаються науковою діяльністю, інших працівників.

5.5 Виявлення плагіату у наукових текстах працівників інституту вважається проявом академічної недоброчесності та є підставою для притягнення до відповідальності відповідно до чинного законодавства, без урахування терміну давності здійсненого порушення.

VI. ТЕКСТИ, ЯКІ ПІДЛЯГАЮТЬ ОBOB'ЯЗКОВІЙ ПЕРЕВІРЦІ НА ПЛАГІАТ ТА ОРИГІНАЛЬНІСТЬ

6.1 Перевірці на плагіат підлягають:

- звіти та анотовані звіти про виконання науково-дослідних робіт, які проводилися відповідно до тематичного плану інституту;
- наукові, навчальні, методичні, навчально-методичні та інші роботи викладачів, що затверджені Вченою радою інституту;

6.2 Рекомендовані показники оригінальності тексту (після виключення з розгляду частин тексту, що можуть розглядатися як типовий розрахунок) за величиною коефіцієнта подібності становлять:

- не більше 20% – оригінальна робота,
- від 21% до 50% – задовільно оригінальна робота,
- від 51% до 90% – умовно оригінальна робота,
- понад 90% – неоригінальна робота.

VII. ВІДПОВІДАЛЬНІ ОСОБИ ТА ЗАГАЛЬНІ УМОВИ ПЕРЕВІРКИ АКАДЕМІЧНИХ ТЕКСТІВ НА ПЛАГІАТ ТА ОРИГІНАЛЬНІСТЬ

7.1 За перевірку на плагіат академічних текстів, в залежності від категорії, зазначеній у розділі 4, відповідають наступні вповноважені особи:

7.1.1 **Посадова особа кафедри**, що уповноважена на виконання даних обов'язків (призначається тільки з числа науково-педагогічних працівників):

- за перевірку на плагіат монографій, методичних праць працівників кафедри;
- за перевірку на плагіат та оригінальність звітів та анотованих звітів про виконання НДР;

7.1.2 **Відповідальний секретар наукового періодичного видання, оргкомітету конференції, семінару** – за перевірку на плагіат матеріалів,

поданих до публікації у збірниках матеріалів (тез доповідей) конференцій, семінарів.

7.2 Академічні тексти, що подаються для перевірки на виявлення збігів/ідентичності/схожості текстів, повинні бути представлені у форматі *.pdf з можливістю пошуку по тексту та/або *.doc, *.docx. Загальна схема перевірки текстів на плагіат з використанням відповідної Системи повинна складатися з наступних етапів:

- академічний текст передається уповноваженій особі для перевірки на плагіат;

- вповноважена особа завантажує електронний варіант академічного тексту у Систему;

- система перевіряє текст за базами внутрішньої бібліотеки Системи, відкритими інтернет-джерелами та генерує звіт подібності;

- у випадку, якщо академічний текст містить елементи типового розрахунку, то вони повинні бути вилучені відповідальною особою з підсумкової оцінки оригінальності тексту;

- відповідальна особа повинна перевірити текст, на відсутність маніпуляцій з метою обману алгоритму перевірки на збіги;

- на основі звіту подібності відповідальна особа встановлює рівень оригінальності тексту на основі п.6.2.

VIII. ПРОЦЕДУРА ПРОВЕДЕННЯ ПЕРЕВІРКИ НА ПЛАГІАТ ТА ОРИГІНАЛЬНІСТЬ МАТЕРІАЛІВ, ПОДАНИХ ДО ПУБЛІКАЦІЙ У ЗБІРНИКАХ МАТЕРІАЛІВ (ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ) КОНФЕРЕНЦІЙ, СЕМІНАРІВ

8.1 Перевірку на плагіат відповідних робіт організують голови редакційних колегій видань, до якого надійшли матеріали за відповідним зверненням заявника.

8.2 Дану перевірку протягом трьох робочих днів після завантаження роботи до Системи проводять уповноважена особа (п.7.1.2), яка в подальшому генерує звіт подібності.

8.3 Роздрукована частина звіту подібності, яка засвідчує відсоток збігів/ідентичності/схожості, завірена підписом відповідальної особи за перевірку робіт на плагіат, додається до відповідної роботи, яка проходила перевірку.

8.4 У випадку, якщо відсоток збігів перевищує 20%, редакційна колегія формує висновок.

8.5 У разі, якщо редакційна колегія дійде висновку про відсутність у поданій праці плагіату та про відповідний ступінь її оригінальності, тоді здійснюється її подальший розгляд у встановленому порядку.

ІХ. ПРОЦЕДУРА ПРОВЕДЕННЯ ПЕРЕВІРКИ НА ПЛАГІАТ ТА ОРИГІНАЛЬНІСТЬ КУРСОВИХ РОБІТ ТА ПРОЕКТІВ СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

9.1 Необхідність проходження перевірки на плагіат та оригінальність курсових робіт та проектів визначається гарантом освітньої програми спільно з викладачем даної дисципліни, про що необхідно зазначити в робочій програмі дисципліни.

9.2 Текст остаточного варіанту курсової роботи (проекту) здобувачем вищої освіти подається на кафедру вповноваженій особі (п.8.1.1) не пізніше ніж за 8 робочих днів до дати захисту.

9.3 Перевірку роботи на плагіат та її оригінальність протягом трьох робочих днів після завантаження роботи до Системи здійснює вповноважена особа (згідно з п.7.1.1), яка в подальшому генерує відповідний звіт подібності та передає його керівнику роботи (проекту).

9.4 Керівник роботи (проекту) на основі звіту подібності допускає або не допускає відповідну роботу до захисту.

9.5 Якщо робота допускається до захисту, то процес здійснення заходів з перевірки на академічний плагіат вважається завершеним.

9.6 Якщо робота не допускається до захисту, що підтверджено у висновку, до здобувача вищої освіти застосовуються заходи академічної відповідальності, такі як перенесення дати захисту на післясесійний період чи зміна теми курсової роботи (проекту) про що вказується у висновку.

9.7 Студент, який не погоджується із фактом встановлення плагіату, має право впродовж двох робочих днів звернутися з відповідною заявою до завідувача відповідної кафедри, з метою проведення додаткової перевірки. Заява має містити коротке письмове пояснення суті справи, контактну інформацію, підпис заявника та дату подання. До тексту заяви долучаються електронна і паперова копія роботи. Без зазначених документів перевірку не проводять.

9.8 Протягом двох робочих днів після отримання заяви завідувач кафедри формує апеляційну комісію для перевірки матеріалів щодо встановлення факту академічного плагіату або іншого виду порушення академічної доброчесності. Термін перевірки становить не більше 3-х робочих днів з моменту одержання доручення.

9.9 За результатами засідання апеляційна комісія формує остаточний висновок, який підписує голова апеляційної комісії, її члени. Апеляція може бути подана тільки один раз.

Х. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

10.2 Всі зміни та доповнення до Положення розглядаються та приймаються на засіданні Вченої ради.

10.3 Відповідальність та контроль за виконанням Положення несуть посадові особи Інституту відповідно до їх штатних обов'язків.